

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.006.01.2023

Artur Chojecki
Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Warmińsko-Mazurski
Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. Marszałka J. Piłsudskiego 7/9
10-959 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/061 – Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-959 Olsztyn (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Artur Chojecki, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, od 8 grudnia 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2023 (do 30 czerwca), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla przedmiotu kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Krzysztof Śleszyński, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOL/75/2023 z 30 maja 2023 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W strukturze Urzędu wyodrębniono komórki organizacyjne, którym przypisano zadania związane z obroną cywilną, w tym dotyczące budownictwa ochronnego, oraz wyznaczono osoby posiadające wiedzę i kompetencje do realizacji zadań z tego zakresu. Pozytywnie należy ocenić również opracowanie, w uzgodnieniu z Szefem Obrony Cywilnej Kraju³, planu obrony cywilnej województwa warmińsko-mazurskiego, a także rocznych i wieloletnich planów działań w tym zakresie, odnoszących się do problematyki budowli ochronnych. W okresie objętym kontrolą Urząd nie dysponował budowlą ochronną na potrzeby funkcjonowania stanowiska kierownika obroną cywilną oraz wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego. W Urzędzie, na podstawie otrzymywanych z powiatów i weryfikowanych na bieżąco informacji, prowadzono ewidencję budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania znajdujących się na terenie województwa, zawierającą dane określone w wytycznych SOC z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego⁴. Ponadto dokonywano corocznych ocen stanu przygotowań obrony cywilnej, w których stan techniczny i wyposażenie budowli ochronnych oceniono jak niezadowolający, przekazując je terminowo SOC.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: SOC.

⁴ Dalej: Wytyczne SOC, obowiązujące do 22 kwietnia 2022 r.

Jednocześnie, według ewidencji Urzędu, w województwie warmińsko-mazurskim zlokalizowanych było, według stanu na 12 czerwca 2023 r., 219 obiektów ochronnych jedynie dla 20 tys. osób (tj. dla 1,5% jego mieszkańców).

W ocenie NIK realizację przez Wojewodę zadań z zakresu budownictwa ochronnego utrudniał w istotnym stopniu brak od 23 kwietnia 2022 r. odpowiednich regulacji prawnych dotyczących obrony cywilnej, fakt, iż funkcjonujące wcześniej Wytyczne SOC nie miały rangi aktu prawnego, a także niedookreślenie w przepisach prawa regulacji odnoszących się do ochrony ludności. Miało to m.in. wpływ na nieprzygotowanie na ww. potrzeby budowli ochronnych, niewyposażenie w schron lub ukrycie o odpowiedniej odporności nowo wybudowanego przez Urząd budynku użyteczności publicznej, czy też na opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie wymogów obrony cywilnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego

Opis stanu faktycznego

1.1. Według obowiązującego w okresie objętym kontrolą regulaminu organizacyjnego Urzędu⁶ zadania z zakresu obrony cywilnej realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (dalej: WBiZK lub Wydział), którym kierował dyrektor, przy pomocy zastępcy. Do zadań z tego zakresu należało w szczególności:

- zapewnienie realizacji funkcji Wojewody jako Szefa Obrony Cywilnej Województwa,
- opracowywanie i aktualizacja planu obrony cywilnej województwa,
- opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie wymogów obrony cywilnej.

W regulaminie Urzędu określono również, że Wojewoda, jako Szef Obrony Cywilnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest terenowym organem obrony cywilnej stopnia wojewódzkiego i w zakresie zastrzeżonym dla niego pozostają sprawy związane z obroną cywilną. Powyższe zapisy regulaminu Urzędu obowiązywały w całym okresie objętym kontrolą (nie były zmieniane).

(akta kontroli str. 3-48)

Strukturę organizacyjną Wydziału, w tym także szczegółowe zadania jego wewnętrznych komórek organizacyjnych, określał regulamin organizacyjny WBiZK⁷. Według tego regulaminu zadania z zakresu obrony cywilnej realizowano w Oddziale Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej (dalej: Oddział OC), kierowanym przez kierownika, nad którym bezpośredni nadzór sprawował zastępca dyrektora oraz w Oddziale Bezpieczeństwa Powszechnego i Zaopatrzenia (dalej: Oddział Zaopatrzenia), kierowanym przez kierownika, nadzorowanym bezpośrednio przez dyrektora Wydziału. Do zadań Oddziału OC należały ww. zadania określone w regulaminie Urzędu, a także m.in. organizowanie i przygotowywanie stanowisk kierowania Wojewody na okres zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny oraz planowanie i organizacja przygotowań do realizacji zadań obrony cywilnej na terenie województwa. Natomiast do zadań Oddziału Zaopatrzenia należało m.in.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Wprowadzonego zarządzeniami Wojewody nr 277 z 12 października 2017 r. (ze zmianami) oraz nr 187 z 21 czerwca 2021 r. (ze zmianami), dalej: regulamin Urzędu.

⁷ Wprowadzony zarządzeniem nr 10 Dyrektora Generalnego Urzędu z 7 maja 2018 r. (dalej: regulamin WBiZK).

prorowadzenie spraw związanych z logistycznym zabezpieczeniem działań z zakresu obrony cywilnej na terenie województwa, zaopatrywanie w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do realizacji zadań obrony cywilnej oraz jego przechowywanie, utrzymanie i konserwacja. W okresie objętym kontrolą regulamin WBiZK nie był zmieniany.

(akta kontroli str. 49-70)

W latach 2020-2023 (do 31 maja) zadania z zakresu obrony cywilnej realizowało w Wydziale dziewięciu pracowników, w tym pięciu zatrudnionych w Oddziale Zaopatrzenia i czterech – w Oddziale OC, z których jeden realizował zadania związane m.in. z zapewnieniem miejsc schronienia w budowach ochronnych⁸. Pracownik ten posiadał wykształcenie wyższe pedagogiczne, 13-letni staż pracy przy wykonywaniu zadań związanych z ochroną ludności oraz obroną cywilną i uczestniczył w szkoleniach z tego zakresu, w tym dotyczącym m.in. rozwiązań w zakresie budownictwa ochronnego w Polsce, zorganizowanym przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju. Spośród pozostałych ośmiu pracowników wyższe⁹ wykształcenie posiadało czterech z nich, z których dwóch ukończyło szkolenia z zakresu obrony cywilnej, a czterech, zatrudnionych na stanowiskach konserwatora, administratora, czy kierownika warsztatu – średnie. Szkoleń z zakresu obrony cywilnej nie odbyło sześciu pracowników, gdyż m.in. nie odpowiadali oni za sprawy merytoryczne z nią związane, lecz za sprawy finansowe, zaopatrzenia, czy konserwacji¹⁰.

Zakresy obowiązków ww. dziewięciu pracowników obejmowały wykonywanie spraw z obszaru obrony cywilnej, w tym m.in. opracowywanie i aktualizacja Wojewódzkiego Planu Obrony Cywilnej, opracowywanie oceny stanu obrony cywilnej w województwie, prowadzenie merytorycznego nadzoru nad lotniczą formacją obrony cywilnej, zabezpieczenie logistyczne zadań Wojewody związanych z organizowaniem i prowadzeniem szkoleń i ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej, prowadzenie spraw finansowych Oddziału OC w rozdziale 75414 Obrona cywilna, prowadzenie konserwacji i remontów w warsztacie sprzętu obrony cywilnej, przyjmowanie i wydawanie sprzętu obrony cywilnej dostarczanego do naprawy, sprawdzanie jego jakości, ilości i stanu technicznego, opracowywanie planów napraw i konserwacji sprzętu obrony cywilnej. Zakresy czynności pracowników wykonujących w Wydziale zadania z zakresu obrony cywilnej nie uległy zmianie po wejściu w życie z dniem 23 kwietnia 2022 r. ustawy z 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny¹¹, uchylającej przepisy o obronie cywilnej, zawarte w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej¹². Zadania z zakresu obrony cywilnej zawierały również regulaminy organizacyjne Urzędu i Wydziału, obowiązujące w kontrolowanej jednostce po uchyleniu ww. przepisów.

(akta kontroli str. 71-100)

W sprawie niedokonania, po uchyleniu przepisów o obronie cywilnej, zmian w regulaminach Urzędu i Wydziału oraz w zakresach czynności jego pracowników Zastępca Dyrektora WBiZK¹³ wyjaśnił, że było to spowodowane oczekiwaniem na planowane wdrożenie procedowanego projektu ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej i aktów wykonawczych w tym zakresie. Pierwsze zapowiedzi mówiły o wejściu ww. ustawy w życie do końca 2022 r., a od tego czasu

⁸ Do jego zadań należało m.in. prowadzenie ewidencji budowli ochronnych.

⁹ Posiadających od 5 do 22 lat stażu pracy przy wykonywaniu zadań związanych z obroną cywilną.

¹⁰ Posiadali szkolenia dotyczące wykonywanych czynności, np. z zakresu obsługi pilarek spalinowych, urządzeń dźwigowych i wózków widłowych, spawania.

¹¹ Dz. U. poz. 2305, ze zm.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm.

¹³ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

projekt ewaluował kilka razy wraz z licznymi projektami rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy. Nadmieniał również, że realizacja zadań obronnych (w tym zadań z zakresu obrony cywilnej) ujętych w obowiązującym „Planie Operacyjnym Funkcjonowania Województwa” wymaga znajomości problematyki obrony cywilnej przez osoby, które do tej pory ją realizowały. Dodał, że nie sposób realizować zadania operacyjne w czasie zagrożenia państwa i wojny z pominięciem zadań z zakresu obrony cywilnej, „bo nie ma przepisów krajowych w tej materii”. Nikt nie zdjął z Wojewody obowiązku realizacji przedsięwzięć w tym zakresie, wynikających z Planu Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej.

W sprawie podstawy prawnej realizacji zadań dotyczących obrony cywilnej, po uchynieniu z dniem 23 kwietnia 2022 r. przepisów w tym zakresie, Zastępca Dyrektora WBiZK¹⁴ wyjaśnił, że Wojewoda realizuje te zadania na podstawie artykułu 61(a) I Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r., dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.¹⁵, który Rzeczypospolita Polska przyjęła 19 września 1991 r. Realizacja zadań została zapewniona poprzez wykonywanie zapisów określonych w aktualizowanym na bieżąco Planie Obrony Cywilnej Województwa, bez wykorzystywania formacji obrony cywilnej, które były powołane nieobowiązującymi zarządzeniami, po uchynieniu ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Do chwili nowych rozwiązań ustawowych, tymczasowo, poszczególne zadania przewidziane do realizacji dotychczas przez formacje obrony cywilnej ujęte w załącznikach funkcjonalnych do planu obrony cywilnej realizowane są siłami pracowników zajmujących się problematyką obrony cywilnej na każdym szczeblu administracji (urząd wojewódzki, starostwo, gmina), jak również przez siły Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczych Straży Pożarnej, Polskiego Czerwonego Krzyża i innych.

(akta kontroli str. 101-111)

1.2. Analiza wybranych losowo pięciu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przekazanych przez gminy Wojewodzie w okresie objętym kontrolą w związku z realizacją przez niego obowiązków wynikających z art. 17 pkt 6 lit. b oraz art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹⁶, wykazała, że nie wnosił on do nich uwag w zakresie uwzględnienia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, tj. stosownie do art. 1 ust. 2 pkt 8 tej ustawy.

Zastępca Dyrektora WBiZK¹⁷ wyjaśnił, że w latach 2020-2023 (I półrocze) w ramach obowiązków wynikających z ww. przepisów prawa Wojewoda nie odnosił się bezpośrednio do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa z powodu braku bezpośredniego wskazania takiego zakresu uzgodnienia w ustawie. Odnosił się do tego jedynie pośrednio, poprzez uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie odpowiednich zadań rządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (w rozumieniu uchylonego art. 48 ww. ustawy, dotyczącego programów rządowych zawierających ww. zadania rządowe). Aktualnie Wojewoda uzgadnia miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod kątem zapewnienia w projekcie możliwości realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (ponadlokalnym), umieszczonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 39

¹⁴ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

¹⁵ Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 977.

¹⁷ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

ust. 3 pkt 3 tej ustawy), w tym również istotne dla obronności i bezpieczeństwa państwa, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, pełnomocnika rządu ustanowionego w drodze ustawy, właściwego ministra zgodnie z ich właściwością. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniany jest również z właściwymi organami wojskowymi, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, które mają wymagane kompetencje i wiedzę do zgłaszania potrzeb w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa. Natomiast w ramach oceny zgodności z prawem uchwał w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 20 ust. 2 ustawy) Wojewoda odnosił się do uwzględnienia w tych planach potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, m.in. poprzez kontrolę zapewnienia udziału w procedurze planistycznej właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa oraz ocenę sposobu realizacji wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa wynikających z wniosków i uzgodnień wnoszonych przez te organy, a także poprzez kontrolę spełnienia wymogu określenia granic terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.

(akta kontroli str. 101-111 i 117)

Wojewoda pismem z 16 grudnia 2019 r. zwrócił się do wszystkich prezydentów miast, burmistrzów i wójtów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego z prośbą o podjęcie, w miarę możliwości, stosownych działań dla zapewnienia zabezpieczenia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa w dokumentach planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego. W piśmie tym podał m.in., że nieuwzględnianie tych potrzeb może prowadzić do niekontrolowanego zagospodarowania przestrzennego wokół kompleksów wojskowych, uniemożliwiającego ich wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem, co w skrajnych przypadkach może skutkować koniecznością zmiany dyslokacji jednostek wojskowych.

(akta kontroli str. 112-116)

W okresie objętym kontrolą WBiZK, na podstawie § 22 pkt 1 lit. d regulaminu Urzędu, opiniował projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie wymogów obrony cywilnej¹⁸. Zastępca Dyrektora WBiZK¹⁹ wyjaśnił, że plany te były opiniowane pod kątem uwzględniania w projektach tych planów wymogu zapewnienia ochrony ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej. Podał, że Rada Ministrów nie przedstawiła aktu prawnego w zakresie tych wymagań, co oznacza, że budynki użyteczności publicznej należy projektować zgodnie z przepisami ogólnymi, a więc zawartymi w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁰, a w szczególności z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie²¹, które to przepisy na dzień dzisiejszy, zapewniają spełnienie podstawowych wymagań z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo budowlane. W związku z powyższym wszystkie plany zagospodarowania przestrzennego kierowane do Wydziału były opiniowane bez uwag.

(akta kontroli str. 101-111 i 117)

¹⁸ Do badanych pięciu planów zagospodarowania przestrzennego WBiZK nie wniósł uwag.

¹⁹ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm.

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1225.

1.3. W okresie objętym kontrolą Urząd realizował dwie inwestycje dotyczące nowych budynków użyteczności publicznej²², tj.:

- rozbiórka i budowa magazynu materiałów depozytowych Oddziału Celnego na Drogowym Przejściu Granicznym w Bezledach, o powierzchni użytkowej 449 m², oddanego do użytkowania w marcu 2023 r.,
- budowa budynku administracyjnego²³ Straży Granicznej na Morskim Przejściu Granicznym w Elblągu, o powierzchni użytkowej 1722 m², oddanego do użytkowania w listopadzie 2020 r.

W projekcie żadnego z ww. obiektów nie uwzględniono miejsc ochronnych w ukryciach podstawowej odporności, o których mowa w § 2 Wytocznych SOC, bowiem projekt budynku Straży Granicznej został zatwierdzony jeszcze przed ich wprowadzeniem (tj. w październiku 2018 r.), a drugi z budynków pełnił wyłącznie funkcję typowego hangaru magazynowego dla materiałów zatrzymanych przez Oddział Celny na przejściu granicznym. W budynku Straży Granicznej w Elblągu ochronę przebywających w nim osób zapewniono natomiast m.in. pod kątem przepisów przeciwpożarowych. Obiekt ten został bowiem wyposażony m.in. w gaśnice, oznaczone drogi ewakuacyjne, a także alarmy i czujniki dymu.

(akta kontroli str. 118-119)

Zastępca Dyrektora WBiZK²⁴ podał, że zawarty w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo budowlane obowiązek, że obiekt budowlany należy projektować i budować zapewniając „ochronę ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej”, adresowany jest do podmiotów odpowiedzialnych za inwestycję, przede wszystkim do projektanta, odpowiadającego za zgodność projektu architektoniczno-budowlanego z przepisami (art. 20 ust. 1 pkt 1 tej ustawy), a także ma on obowiązek zapewnienia sprawdzenia tego projektu pod względem zgodności z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane (art. 20 ust. 2). Zaś na późniejszych etapach procesu budowlanego do badania zgodności całego projektu budowlanego są uprawnione organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego. Wymóg zapewnienia ochrony ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej ma zastosowanie wyłącznie do obiektów określonych kategorii²⁵. Nadmieniał, że zgodnie z art. 642 ustawy o obronie Ojczyzny, m.in. terenowe organy administracji rządowej mogą być zobowiązane do odpłatnego przystosowania budowanych (przebudowywanych i rozbudowywanych) obiektów budowlanych do potrzeb obrony państwa. Podał, że przy projektowaniu i budowaniu obiektów budowlanych, w tym realizowanych przez Urząd inwestycji dotyczących nowych budynków użyteczności publicznej, w zakresie realizacji wymogu zapewnienia ochrony ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej, pomocnym, ale nie niezbędnym, byłoby określenie w przepisach prawa wymagań dotyczących obrony cywilnej, które powinny być uwzględniane na etapie projektowania i budowania obiektów budowlanych, jak również na etapie ich eksploatacji i utrzymywania, a także wymagań w zakresie udostępniania obiektów ludności na wypadek zagrożenia.

(akta kontroli str. 101-111)

²² Definicję budynku użyteczności zawarto w § 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225).

²³ M.in. pomieszczenia biurowe, socjalne i magazynowe, sala szkoleniowo-konferencyjna oraz przylegające do budynku boksy garażowe.

²⁴ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

²⁵ Por. Mikołaj Goss, Prawo budowlane. Komentarz, red. D. Sypniewski, Warszawa 2022, art. 5.

1.4. Urząd, zgodnie z wymogiem § 3 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin²⁶, opracował „Plan obrony cywilnej województwa warmińsko-mazurskiego” (dalej: Plan OC). Plan ten, uzgodniony z Szefem Obrony Cywilnej Kraju, został zatwierdzony i wprowadzony do stosowania przez Wojewodę (tj. Szefa Obrony Cywilnej Województwa) zarządzeniem z 20 listopada 2013 r. Do planu wprowadzono łącznie 149 zmian²⁷, w tym 46 w okresie objętym kontrolą. Dotyczyły one m.in. aktualizacji wykazu formacji obrony cywilnej, planu ochrony zabytków, sprzętu do ostrzegania i alarmowania, czy też aktualizacji zapisów dotyczących budownictwa ochronnego (12 zmian w tym zakresie, w tym cztery wprowadzone w okresie objętym kontrolą). W zakresie problematyki budowli ochronnych Plan OC zawierał informacje dotyczące ich przygotowania i zorganizowania. Podano w nim m.in., że w województwie, według stanu na koniec 2021 r., zlokalizowanych było 219 obiektów ochronnych²⁸ dla ok. 20 tys. osób (tj. dla 1,5% mieszkańców województwa²⁹). Spośród 219 budowli ochronnych, 94 (dla 9,5 tys. osób) stanowiły schrony³⁰, a 125 (dla 10,5 tys. osób) – ukrycia³¹. W Planie OC podano, że wszystkie budowle ochronne zlokalizowane w części podziemnej budynków mieszkalnych (tj. 150 szt. dla 11,6 tys. osób) nie spełniają warunków technicznych, jakim musi odpowiadać schron, z uwagi na brak możliwości zapewnienia ich szczelności (m.in. erozja uszczelnień gumowych, niefunkcjonujące urządzenia filtru-wentylacyjne). Istniejące schrony i ukrycia będą mogły być wykorzystywane jedynie jako ukrycie przed skutkami nalotów powietrznych, bez użycia broni masowego rażenia. Podano w nim również, że w razie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny będą poczynione stosowne starania w celu wybudowania schronów typu lekkiego, składanych z elementów, w wersjach naziemnych i podziemnych, a w razie niespodziewanego ataku lotnictwa przeciwnika wykonywane będą przez ludność szczeliny przeciwlotnicze, pod kierunkiem przedstawiciela Wojska Polskiego.

(akta kontroli str. 120-147 i 235-236)

W Urzędzie sporządzono również, zgodnie z § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów, roczne i wieloletnie plany działania w zakresie obrony cywilnej Wojewody.

Wieloletni plan działania, obejmujący lata 2020-2024, opracowany został w listopadzie 2019 r., w uzgodnieniu z Szefem Obrony Cywilnej Kraju. Określał on główne przedsięwzięcia zmierzające do realizacji kierunków działania obrony cywilnej w województwie w zakresie organizacyjnym, planowania, wykrywania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania, edukacji, a także zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej. Ostatni z tych zakresów odnosił się do problematyki budowli ochronnych, bowiem określał, jako jedno z przedsięwzięć, analizowanie i weryfikowanie na poszczególnych poziomach administracyjnych istniejących oraz ujętych w dokumentach planistycznych zasobów budownictwa ochronnego, w szczególności w zakresie ich ilości, stanu technicznego i możliwości wykorzystania w warunkach zagrożeń.

²⁶ Dz. U. Nr 96, poz. 850, uchylone 23 kwietnia 2022 r. (dalej: rozporządzenie ws. zakresu działania SOC).

²⁷ Ostatnią wprowadzono 20 lipca 2022 r.

²⁸ W tym 63 budowle ochronne zakładowe o pojemności 7,6 tys. osób i 156 dla pozostałej ludności (12,4 tys. osób).

²⁹ Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na koniec 2022 r. wyniosła 1366,4 tys. zł.

³⁰ W tym 19 schronów (dla 1,9 tys. osób) wymagających remontu.

³¹ W tym 51 ukryć (dla 4 tys. osób) wymagających remontu.

Roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej opracowano na 2020 r., 2021 r. i 2022 r., również w uzgodnieniu z Szefem Obrony Cywilnej Kraju³² i uwzględniono w nich problematykę budowy ochronnych. W ramach zabezpieczenia logistycznego i infrastruktury technicznej zawarto bowiem działania dotyczące: prowadzenia weryfikacji na poszczególnych poziomach administracyjnych istniejących oraz ujętych w dokumentach planistycznych zasobów budownictwa ochronnego, w szczególności w zakresie ich liczby, stanu technicznego i możliwości wykorzystania w warunkach zagrożeń w porozumieniu z inspektorami nadzoru budowlanego, a także prowadzenia i aktualizacji ewidencji budowli ochronnych (schronów i ukryć), zgodnie z Wytocznymi SOC, i przesłania jej właściwemu organowi obrony cywilnej.

(akta kontroli str. 148-234)

1.5. W latach 2020-2023 (do 31 maja) wydatki Urzędu na obronę cywilną³³ wyniosły łącznie 450,8 tys. zł³⁴, w tym: 192,8 tys. zł (93,6% planu) w 2020 r., 209,7 tys. zł (89,2%) w 2021 r., 48,3 tys. zł (100%) w 2022 r. i 0 zł w 2023 r. (do 31 maja). Ze środków tych nie finansowano utrzymania i konserwacji budowli ochronnej, do której Urząd posiadał w okresie objętym kontrolą tytuł prawny³⁵. Środki te wydatkowano natomiast głównie na zakup materiałów i wyposażenia (ogółem 211 tys. zł w ww. okresie) oraz na pozostałe usługi (96,1 tys. zł).

Wojewoda nie przekazywał jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2020-2023 (do 31 maja) dotacji, ani środków z rezerwy celowej na zadania z zakresu obrony cywilnej, a jednostki te nie wniosowały o takie środki.

(akta kontroli str. 237-322)

1.6. W związku z realizacją zadań w ramach zarządzania kryzysowego i ochrony ludności (obrony cywilnej) Zastępca Dyrektora WBiZK³⁶ wskazał na problemy natury finansowej i prawnej. Problemy natury finansowej, które można było zidentyfikować na przestrzeni lat w ramach realizacji tych zadań, to przede wszystkim małe nakłady środków w gminach i powiatach na ich realizację. Ponadto na poziomie wojewody praktycznie nie można pozyskać środków w budżecie na zadania inwestycyjne związane z obiektami ochrony ludności i zarządzania kryzysowego. Podał, że problemy natury prawnej związane są przede wszystkim z brakiem aktów wykonawczych do ustaw oraz mglistymi zapisami stosowanymi w ustawach z przedmiotowej materii, które powodują przede wszystkim unikanie realizacji zadań przez jednostki samorządu terytorialnego. Jednocześnie przepisy nie dają możliwości kontrolowania przez Wojewodę realizacji zadań zarządzania kryzysowego i ochrony ludności, realizowanych przez samorządy. Organy obrony cywilnej nie miały narzędzi prawnych do realizacji i tym bardziej egzekwowania realizacji zadań w tym obszarze, a administratorzy i właściciele potencjalnych obiektów – kryteriów i zasad finansowania. Po wydaniu przez Wytocznych SOC sytuacja nie uległa poprawie ze względu na status prawny tego dokumentu. W dalszym ciągu zadanie to realizowane było w sposób głównie uznaniowy.

(akta kontroli str. 101-111)

³² Uzgodnienia odpowiednio z: 18 listopada 2019 r., 11 lutego 2021 r. i 8 grudnia 2021 r.

³³ Wydatki w rozdziale 75414 Obrona cywilna.

³⁴ Tj. 92,1% planu za ten okres po zmianach, wynoszące 489,3 tys. zł.

³⁵ Budowlę opisano w dalszej części wystąpienia, w ramach drugiego obszaru.

³⁶ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd był właściwie przygotowany organizacyjnie do realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej, w tym z zakresu budownictwa ochronnego. W funkcjonującej strukturze organizacyjnej dziewięciu pracownikom przypisano zadania związane z obroną cywilną, w tym jednemu – związane bezpośrednio z budownictwem ochronnym. Pracownicy ci posiadali odpowiednie kwalifikacje do wykonywania powierzonych im w tym zakresie zadań. W Urzędzie opracowano wymagane przepisami prawa dokumenty, odnoszące się m.in. do problematyki budowy ochronnych, tj. roczne i wieloletnie plany działania w zakresie obrony cywilnej Wojewody, a także plan obrony cywilnej województwa, z którego wynikało, że w województwie warmińsko-mazurskim zlokalizowanych było na koniec 2021 r. 219 obiektów ochronnych jedynie dla 20 tys. osób, tj. dla 1,5% jego mieszkańców. W ocenie NIK realizację przez Wojewodę zadań z zakresu budownictwa ochronnego utrudniał w istotnym stopniu brak od 23 kwietnia 2022 r. odpowiednich regulacji prawnych dotyczących obrony cywilnej oraz fakt, iż funkcjonujące wcześniej Wytyczne SOC nie miały rangi aktu prawnego. Ponadto niedookreślenie w przepisach prawa części regulacji dotyczących m.in. wymogów obrony cywilnej w zakresie ochrony ludności, skutkowało realizacją przez Urząd obiektu budowlanego niewyposażonego w schron lub ukrycie o odpowiedniej odporności. Również z powodu braku odpowiednich regulacji prawnych plany zagospodarowania przestrzennego były opiniowane bez uwag w zakresie wymogów obrony cywilnej. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż Wojewoda w ramach sprawowanego nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego, zwracał się do nich o podjęcie działań dla zapewnienia zabezpieczenia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa w dokumentach planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego.

OBSZAR

2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia

Opis stanu
faktycznego

Wojewoda dysponował od 2006 r. jedną budowlą ochronną³⁷. Została ona przygotowana na potrzeby kierowania bezpieczeństwem narodowym, jako zapasowe stanowisko kierowania Wojewody, w związku z realizacją obowiązku określonego w § 12 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym³⁸. Stanowiła ona tzw. obiekt specjalny, o którym mowa w § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. obiekt budowlany wyposażony w urządzenia i sprzęt, których działanie jest niezależne od ogólnodostępnej infrastruktury techniczno-użytkowej. W okresie objętym kontrolą wydatki na utrzymanie i konserwację tego obiektu Urząd ponosił wyłącznie w dziale 752 Obrona narodowa (rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne), ze środków otrzymywanych od Ministra Obrony Narodowej³⁹. Dokumentacja tego stanowiska kierowania, tj. m.in. „Instrukcja organizacji pracy i funkcjonowania na Głównym Stanowisku Kierowania Wojewody w stałej siedzibie, na Zapasowym Stanowisku Kierowania oraz Zapasowym Miejscu Pracy” i „Ochrona stanowisk kierowania Wojewody, organizacja ochrony stanowisk kierowania

³⁷ Na podstawie umowy najmu (w okresie objętym kontrolą obowiązywała umowa najmu z 13 grudnia 2019 r., zawarta na okres do 31 grudnia 2030 r.).

³⁸ Dz. U. Nr. 98, poz. 978.

³⁹ W ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2021-2035, sporządzonego przez Ministra Obrony Narodowej.

Wojewody w Głównym Stanowisku Kierowania i Zapasowym Stanowisku Kierowania oraz ochrony osobistej Wojewody w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”, była niejawną o klauzuli „Zastrzeżone”.

Powyższa budowla ochronna nie była przeznaczona w okresie objętym kontrolą, w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania organu realizującego zadania ochrony ludności i obrony cywilnej, na stanowisko kierowania obroną cywilną, ani stanowisko kierowania zadaniami obronno-mobilizacyjnymi⁴⁰, o których mowa w § 10 Wytocznych SOC. Nie przeznaczono jej również na potrzeby Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. W obiekcie ochronnym przygotowano natomiast stanowiska dla stałego dyżuru uruchamianego na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa oraz w celu zapewnienia ciągłości przekazywania decyzji organów uprawnionych do uruchamiania realizacji zadań ujętych w Planie Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz w planach operacyjnych funkcjonowania jednostek organizacyjnych administracji publicznej w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Główne stanowisko kierowania obroną cywilną, a także wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego znajdowało się w budynku stałej siedziby Urzędu, niewyposażonym w budowlę ochronną (schron).

(akta kontroli str. 323-338)

Zastępca Dyrektora WBiZK⁴¹ wyjaśnił, że przygotowanie budowli ochronnych na potrzeby stanowiska kierowania obroną cywilną, wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego powinno wynikać z przepisów obowiązującego prawa. Charakter prawny Wytocznych SOC budzi poważne zastrzeżenia natury konstytucyjnej, bowiem nie jest to źródło powszechnie obowiązującego prawa, o którym mowa w art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.⁴². Wytoczne regulowały częściowo lub próbowały regulować zagadnienia budownictwa ochronnego. Nie sposób przyjąć, iż było możliwe ich faktyczne stosowanie. W ślad za wytycznymi nie wdrożono programu dofinansowania adaptacji obiektów lub refundacji ponoszonych przez właścicieli kosztów ich utrzymania, remontu lub budowy. Na wypadek wystąpienia zagrożenia Wojewoda planuje zapewnić bezpieczeństwo pracownikom wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego przenosząc go do Zapasowego Stanowiska Pracy poza siedzibę Urzędu, tj. do pomieszczeń Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR) w kompleksie budynków Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

(akta kontroli str. 101-111)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Wojewoda dysponował jedną budowlą ochronną, przygotowaną na potrzeby kierowania bezpieczeństwem narodowym, jako zapasowe stanowisko kierowania. Jednakże obiekt ten nie zabezpieczał, na wypadek wystąpienia zagrożenia, bezpieczeństwa stanowiska kierowania obroną cywilną, czy też pracowników wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego, na potrzeby których nie zapewniono żadnej budowli ochronnej. W ocenie NIK wynikało to głównie z braku odpowiednich regulacji prawnych, w tym faktu, iż funkcjonujące do 22 kwietnia 2022 r. Wytyczne SOC nie miały rangi aktu prawnego.

⁴⁰ W Urzędzie nie funkcjonowało takie stanowisko kierowania.

⁴¹ W odpowiedzi na skierowane do Wojewody przez kontrolera NIK pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień.

⁴² Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.

3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji

Opis stanu faktycznego

3.1. W Urzędzie prowadzono w formie tabelarycznej ewidencję budowli ochronnych znajdujących się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Według stanu na 12 czerwca 2023 r. ewidencja ta obejmowała 3929 schronów i ukryć o łącznej pojemności 187 420 osób, w tym 219 istniejących budowli ochronnych dla 19 997 osób. Ewidencja ta obejmowała zarówno istniejące schrony i ukrycia, jak i ukrycia do doraźnego przygotowania, podczas gdy, zgodnie z § 31 Wytycznych SOC, ewidencja ukryć do doraźnego przygotowania winna być prowadzona w oddzielnej tabeli. Inspektor wojewódzki w Oddziale OC⁴³ wyjaśnił, że prowadził jedną ewidencję, gdyż było to dla niego przejrzyste. Pozwalało bowiem ocenić iloma obiektami ochronnymi dysponuje dany powiat. Nie utrudniało mu to prawidłowej realizacji zadań, ponieważ w latach 2019-2021 liczba istniejących w województwie schronów i ukryć nie ulegała zmianie i wynosiła łącznie 219. Żadna z jednostek samorządu terytorialnego nie wystąpiła do Wojewody o wykreślenie obiektu z ewidencji. Zmianie ulegała liczba ukryć do doraźnego przygotowania, jednak informacja ta nie była wymagana w corocznej ocenie stanu przygotowań obrony cywilnej.

Ewidencja schronów i ukryć zawierała informacje określone w § 32 Wytycznych SOC, w tym m.in. dane adresowe budowli ochronnej/ukrycia, pojemność (w osobach), stan ich przygotowania, czy sposób wykorzystania w okresie pokoju.

Inspektor wojewódzki w Oddziale OC wyjaśnił, że po 22 kwietnia 2022 r., tj. po uchyleniu przepisów o obronie cywilnej, nadal prowadził ww. ewidencję. Była ona w latach 2022-2023 uzupełniana po tej dacie o otrzymane, po telefonicznym ponagleniu, ewidencje z powiatów, które wcześniej ich nie przesyłały. Podał również, że obecnie ewidencję prowadzi w arkuszu kalkulacyjnym Excel i jest ona dostępna w każdej chwili na potrzeby Wojewody, czy też innych instytucji.

(akta kontroli str. 339-479)

3.2. Ewidencja budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania prowadzona była w Urzędzie na podstawie informacji przekazywanych w formie tabelarycznej przez powiaty. Informacje te były na bieżąco weryfikowane przez merytorycznego pracownika Urzędu, który w przypadku stwierdzenia ich niekompletności, braku przekazania informacji o zmianach w ewidencji, czy wystąpienia istotnych zmian w porównaniu do poprzednich okresów, zwracał się, m.in. telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej, do pracowników starostw z prośbą o ich uzupełnienie lub dodatkowe wyjaśnienia.

Inspektor wojewódzki w Oddziale OC podał, że nadzór nad przygotowaniem i aktualizacją ww. ewidencji polegał na weryfikacji kompletności informacji otrzymanych ze starostw. Podał, że kontrole w samorządach w zakresie budowli ochronnych, w tym w zakresie prowadzenia przez nie ich ewidencji, nie były prowadzone, ani zlecane innym jednostkom, gdyż rozporządzenie ws. zakresu działania SOC w § 3 nie wyszczególnia działań związanych z budowlami ochronnymi. Dodał, że w § 4 ww. rozporządzenia umożliwiono szefowi obrony cywilnej województwa przeprowadzanie kontroli realizacji zadań w zakresie obrony cywilnej

⁴³ Do zakresu obowiązków tego pracownika należało m.in. prowadzenie ewidencji budowli ochronnych, uczestniczenie w kontrolach i nadzorowanie realizacji zadań w samorządach, opracowywanie oceny stanu obrony cywilnej województwa.

jedynie w powiatach, a nie również w gminach, które to, a nie powiaty, posiadają w swoich zasobach budowle ochronne.

(akta kontroli str. 339-341 i 480-486)

3.3. Wojewoda, zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia ws. zakresu działania SOC, dokonywał w okresie objętym kontrolą corocznych ocen stanu przygotowań obrony cywilnej województwa, m.in. na podstawie cząstkowych ocen przesłanych przez szefów obrony cywilnej powiatów, zawierających również informacje o budowlach ochronnych. Sporządzone przez Urząd ww. oceny według stanu na koniec 2019 r., 2020 r. i 2021 r., terminowo przekazane Szefowi Obrony Cywilnej Kraju⁴⁴, dotyczyły również budownictwa ochronnego. Podano w nich m.in., że na koniec ww. lat w województwie istniało 219 budowli ochronnych dla 19 997 osób⁴⁵, w tym 94 schrony dla 9476 osób i 125 ukryć dla 10 521 osób. Według sporządzonych ocen stan techniczny i wyposażenie tych budowli był niezadawalający, a wynikało to głównie z: erozji uszczelek na drzwiach, co uniemożliwiało utrzymanie szczelności, konieczności wymiany 100% wkładów filtracyjnych w urządzeniach, czy też ze złego stanu agregatów i silników urządzeń filtro-wentylacyjnych, wymagających wymiany lub kapitalnego remontu. Przyczyną tego był brak środków finansowych na utrzymanie i konserwację tych obiektów. Część zasobów była użytkowana przez właścicieli budynków, co nakładało na nich obowiązek wykonywania bieżących remontów finansowanych z własnych środków. W ocenie stanu technicznego i wyposażenia budowli ochronnych podano również, że schrony i ukrycia z powodzeniem spełnią swoją rolę w sytuacji napadu powietrznego, natomiast będą bezużyteczne wobec użycia przez przeciwnika bojowych środków trujących lub w sytuacji skażenia promieniotwórczego terenu. Według tych ocen na utrzymanie budowli ochronnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r. nie wydatkowano żadnych środków, zaś w 2020 r. i 2021 r. odpowiednio: 16,6 tys. zł⁴⁶ i 11,2 tys. zł⁴⁷.

W powyższych ocenach stanu przygotowań w zakresie obrony cywilnej nie formułowano wniosków dotyczących budownictwa ochronnego. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęły od Szefa Obrony Cywilnej Kraju pisma dotyczące konieczności poprawy stanu funkcjonowania obrony cywilnej w zakresie budownictwa ochronnego, w tym konieczności podjęcia stosownych działań.

(akta kontroli str. 339-341 i 487-503)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie rzetelnie prowadzono ewidencję budowli ochronnych znajdujących się na terenie województwa, bowiem zawierała ona informacje określone Wytocznymi SOC, w tym m.in. informacje o istniejących schronach i ukryciach, a także informacje o ukryciach do doraźnego przygotowania. Otrzymywane z powiatów informacje jednostkowe o tych budowlach były na bieżąco weryfikowane przez merytorycznego pracownika. Dokonywano również wymaganych przepisami prawa corocznych ocen stanu przygotowań obrony cywilnej województwa, odnoszących się m.in. do oceny stanu budowli ochronnych w województwie. Oceny

⁴⁴ Odpowiednio: 20 marca 2020 r., 15 marca 2021 r. i 15 marca 2022 r.

⁴⁵ W tym 70 budowli dla 5875 osób, wymagających remontu.

⁴⁶ W 2020 r. dotyczyło to schronu dla 150 osób w Elblągu (wydatkowano 14,1 tys. zł, w tym 6,7 tys. zł na bieżące utrzymanie i 7,4 tys. zł na remont) oraz bieżącego utrzymania schronu dla 120 osób w powiecie bartoszyckim (2,5 tys. zł), stanowiących odpowiednio własność państwową i komunalną.

⁴⁷ W 2021 r. dotyczyło to schronu w Elblągu dla 45 osób (wydatkowano 8,4 tys. zł, w tym 1,5 tys. zł na bieżące utrzymanie i 6,9 tys. zł na remont) oraz bieżącego utrzymania schronu dla 165 osób w powiecie bartoszyckim (wydatkowano 2,8 tys. zł), stanowiących własność komunalną.

te, w których podano m.in., iż stan techniczny i wyposażenie budowli ochronnych w województwie był niezadowalający, głównie z powodu braku środków finansowych na utrzymanie i konserwację tych obiektów, były terminowo przekazywane Szefowi Obrony Cywilnej Kraju.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 12 lipca 2023 r.

Kontroler
Krzysztof Śleszyński
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
z up.
Piotr Wanic
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis